

واژه نامه تخصصی شطرنج

LIBRARY
NO. 111
SSEHC

www.achmazstore.ir

مسعوده کشاورزی

www.achmazstore.ir

Chess Dictionary

Masoudeh Keshavarzi

2019

zugzwang

زوگزوانگ (تسوگتسوانگ)؛ اکراه در نوبت حرکت؛ هنگامی که یک بازیکن مجبور به انجام حرکت است و هر حرکت قانونی پوزیسیونش را ضعیف و بدتر می‌کند.

Zukertort opening

گشایش زوکرورت؛ یک شروع بازی که با حرکت 1.Nf3 آغاز می‌شود. بعضی مواقع نام شروع بازی رتی برای حرکت گشایشی 1.Nf3 استفاده می‌شود اگر چه اکثر منابع، رتی را بطور دقیق‌تر به صورت توالی حرکات 1.Nf3 d5 2.c4 تعریف می‌کنند.

www.achmazstore.ir

zwischen-schach

هنگامی که حرکت بینابینی یک کیش باشد (واژه آلمانی). مترادف zwischen-check و in-between check.

zwischenzug

حرکت بینابینی (واژه آلمانی "in-between move")؛ حرکتی که یک بازیکن قبل از پاسخ مورد انتظار انجام می‌دهد (این حرکت معمولا در محاسبات حریف در نظر گرفته نشده و یک تهدید فوری را مطرح می‌کند که حریف باید به آن پاسخ دهد). مترادف intermezzo.

Zz

Zappa یک موتور شطرنج برای سیستم عامل‌های ویندوز و لینوکس.

zeitnot

واژه آلمانی برای تنگی وقت که در اصطلاحات شطرنجی در زبان انگلیسی نیز رایج است. نگاه کنید به *time trouble*.

zero-sum game

بازی مجموع-صفر؛ در نظریه بازی‌ها و علم اقتصاد یک بازی مجموع صفر یک مدل ریاضی از وضعیتی است که سود (یا زیان) یک شرکت کننده دقیقاً معادل با زیان (یا سود) شرکت‌کننده دیگر است؛ بازی شطرنج یک بازی مجموع صفر می‌باشد که در آن یک امتیاز بین دو بازیکن رد و بدل می‌شود (در صورت بُرد 1، باخت 0 و در حالتی که بازی مساوی شود هر دو بازیکن 1/2 امتیاز بدست می‌آورند).

zonal tournament

تورنمنت منطقه‌ای؛ یک مسابقه ترتیب داده شده توسط فیده که اولین چرخه تعیین صلاحیت مسابقات قهرمانی شطرنج جهان است. شرکت کنندگان از بازیکنان برتر یک ناحیه جغرافیایی معین انتخاب شده‌اند و نفرات برتر این مسابقه واجد شرایط تورنمنت بین قاره‌ای می‌شوند.

X-FEN

یک نسخه توسعه یافته از نمادگذاری فورسایت-ادواردز (از آنجایی که نمادگذاری فورسایت-ادواردز یا FEN برای نمایش تمام پوزیسیون‌های ممکن در بازی Chess960 در صفحه ۸×۸ و یا بازی CRC در صفحه ۱۰×۸ مناسب و کافی نیست).

xiangqi

یک بازی تخته‌ای استراتژیک دو نفره که به شطرنج چینی و بازی فیل نیز شهرت دارد.

www.achmazstore.ir

x-ray attack

حمله اشعه ایکس؛ تاکتیکی در شطرنج که در آن دو مهره هم‌رنگ در خط یکسانی قرار گرفته‌اند و قدرت یک مهره خواه برای حمله و یا برای دفاع به نظر برسد که از یک مهره حریف (قرار گرفته در بین این دو مهره) منتقل می‌شود و عبور می‌کند. نگاه کنید به skewer.

Y y**Yugoslav attack**

حمله یوگسلاو؛ یک حمله در شاخه دراگون دفاع سیسیلی (9.Bc4). همچنین به عنوان سیستم Rauzer یا حمله St George نیز شناخته می‌شود.

بتواند در برابر هر دفاعی از حریف به مات اجباری برسد.

womens world championship مسابقات قهرمانی بانوان جهان.

won game

بازی برنده. نگاه کنید به winning position.

wood

اصطلاح عامیانه برای مهره‌های شطرنج.

woodpusher

شطرنج‌باز ضعیف. مترادف patzer و duffer.

world champion

قهرمان جهان؛ بازیکنی که برنده مسابقات قهرمانی شطرنج جهان شده است.

world championship

www.achmazstore.ir

مسابقات قهرمانی جهان (که توسط فیده برگزار می‌شود و یک مسابقه آزاد است که هم آقایان و هم بانوان طبق شرایطی حق شرکت دارند).

wrong-colored bishop (wrong bishop)

وضعیتی در آخر بازی است که در آن اگر یک فیل در رنگ دیگر (فیل سفیدرو بجای سیاه‌رو و یا بالعکس) وجود داشت نتیجه بازی از مساوی یا باخت به بُرد یا تساوی می‌رسید (معمولا در آخر بازی پیاده ستون رخ و فیل).

X x

XBoard

یک صفحه شطرنج واسط گرافیکی کاربر برای موتورهای شطرنج.

نوبت بازی نیاز به حرکت و جابجا شدن دارد (آن یک تکنیک قوی است از آنجایی که در هر حرکت کیش برخاست ممکن است به مهره برخاست کننده اجازه گرفتن مهره‌ای از حریف را بدون از دست دادن تمپ بدهد). مترادف **seesaw**. با توجه به معنای لفظی این واژه یعنی «آسیاب‌وار چرخیدن» و نیز نوع حرکات انجام شده این وضعیت به آسیاب نیز شهرت دارد.

wing

جناح. مترادف flank.

Wing gambit

گامبی وینگ؛ نام اختصاری پیاده به رخدادی از چندین گشایش که در آن یک بازیکن یک پیاده جناحی (معمولا بازیکن سفید پیاده ستون b) را با هدف منحرف نمودن پیاده یا فیل حریف از خانه c5 قربانی می‌کند؛ رایج‌ترین گامبی وینگ در پاسخ به دفاع بیسیلی با حرکات 1.e4 c5 2.b4 مشخص می‌شود. نگاه کنید به anti-Sicilian.

winning percentage

درصد بُرد؛ یک عدد محاسبه شده با گرفتن درصد بازی‌های برنده شده یک بازیکن به اضافه نیمی از درصد بازی‌های مساوی شده توسط او (صرفنظر از تعداد باخت‌ها).

winning position

پوزیسیون برنده؛ پوزیسیونی که در آن یکی از بازیکنان با ادامه بازی صحیح

روشن یا سفید رنگ را در اختیار دارد و شروع کننده بازی است؛ (با حرف کوچک در ابتدا) به علت تنوع زیاد در صفحه و مهره‌های شطرنج، بطور کلی مربع‌های روشن صفحه به عنوان خانه‌های سفید و مهره‌های به رنگ روشن به عنوان مهره‌های سفید شناخته می‌شوند حتی اگر آنها در رنگ روشنی به غیر از سفید طراحی شده باشند. مقایسه کنید با black.

wild

یک حرکت یا پوزیسیون به شدت مبهم و پیچیده.

WIM

مخفف Woman International Master؛ استاد بین المللی بانوان؛ یک عنوان شطرنجی مخصوص تنها بانوان که در رده پایین‌تر از استاد بزرگ بانوان و بالاتر از استاد فیده بانوان قرار می‌گیرد.

win

پیروزی؛ برنده شدن؛ بُرد یکی از طرفین در بازی که در اثر مات کردن، تسلیم شدن طرف مقابل، اتمام زمان طرف مقابل و یا انجام حرکتی غیرقانونی طبق قوانین اعلام شده در مسابقه بدست می‌آید (یک استثنا برای بُرد نتیجه بدست آمده از قرعه استراحت است).

windmill

وضعیتی که در آن دو مهره هم‌رنگ به کمک یکدیگر دنباله متناوبی از کیش‌ها و کیش‌های برخاست را به حریف می‌دهند بطوری که شاه حریف در هر

به رنگی که آن فیل کنترل می‌کرد خواهد شد).

weak square complex

گروهی از خانه‌های هم‌رنگ در صفحه که نسبت به حمله مهره‌های حریف آسیب پذیر باشند. نگاه کنید به light-square weakness (این وضعیت برای خانه‌های تیره رنگ نیز صادق است).

weakness

ضعف؛ یک پیاده یا خانه‌ای که ممکن است مورد حمله حریف قرار بگیرد و دفاع از آن سخت می‌باشد.

WFM

مخفف Woman FIDE Master؛ استاد فیده بانوان؛ یک عنوان شطرنجی مخصوص تنها بانوان که در رده بعد از استاد بین‌المللی بانوان اما بالاتر از WCM قرار می‌گیرد.

WGM

مخفف Woman Grandmaster؛ استاد بزرگ بانوان؛ یک عنوان شطرنجی مخصوص تنها بانوان که در رده بالاتر از استاد بین‌المللی بانوان قرار می‌گیرد (بالاترین عنوان شطرنجی محدود به جنسیت به استثناء قهرمان بانوان جهان).

white

سفید؛ (با حرف بزرگ در ابتدا) بازیکن اول شطرنج یعنی کسی که مهره‌های

Chess

Dictionary

a-A

z-Z

www.achmazstore.ir

Masoudeh Keshavarzi

CHESS DICTIONARY